

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetni is lehet.
Egész évre 10 ft, félre 5 ft, negyedre 2 ft 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek),
ÉLISI út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Gazdasági tanulmányt Orosz-országb.

Az 1899. év május és június havában a „Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége” hat hetes gazdasági tanulmányt tervez rendezni Dél-Oroszországba.

A tanulmányt czélja azon vidékek felkeresése és tanulmányozása, amelyek mezőgazdasági szempontból nemcsak érdekesek és tanulságosak, de amelyek versenyükkel az európai mezőgazdasági termeléséig eddig is károsan hatottak. Különösen érdekesek azon intézmények és berendezések, amelyek a gabona értékesítés és kivitel érdekeit szolgálják.

A tanulmányt iránt az orosz mezőgazdasági körökben is igen élénk az érdeklődés s úgy a moszkvai, mint a szent-pétervári császári gazdasági egyesületek a rendezés munkálataiban közreműködésüket készséggel felajánlották.

A tanulmányt költségei teljes ellátással együtt maximálisan 600 forinttal előirányoztatnak.

A tanulmányt csak akkor fog megtartani, illetve a rendezési munkálatok csak akkor fognak megindítani, ha előzőleg legalább 20 résztvevő jelentkezik. A résztvevők maximális száma 40, miután egy nagyobb társaság együtt tartása és rendes ellátása idegen és ismeretlen viszonyok között nehézségekbe ütközik.

Az érdeklődők részvételüket bejelenthetik az OMGE. titkári hivatalánál. Ez előzetes bejelentés nem kötelező.

csak tájékoztató. Ha a kellő számú jelentkező beérkezett, úgy az illetők egy értekezletre fognak egybehatolni s csak kedvező halmozata után fog a részvételi díj bizonyos százaléka bekéretni s az előkészületek megindítani.

Meghívó

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület szőlőmívelési és borászati bizottságának 1898. évi márczius hó 26-án d. u. 4 órákor a Köztelekben tartandó ülésére.

Tárgy:

Szilágyi János vinczellér iskolai igazgató előadása az ojtványokról, gyakorlati bemutatókkal.

Tavaszi állatvásárok sorrendje.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által a f. év tavaszán rendezendő állatvásárokat a következő sorrendben fognak megtartani:

A díjazással egybekötött XV. tenyésztő-állatvásár márczius hó 25., 26. és 27-én a Tattersall istállóban, bejelentési határidő márczius hó 12.

IX. tavaszi luxuslovásár (a Lótenyésztés emelésére alakult Tattersall r.-társasággal karöltve rendezve) márczius hó 29., 30. és 31-én a Tattersall istállóban, bejelentési határidő márczius hó 25.

X. tavaszi luxuslovásár május hó 13., 16. és 17. napján a Tattersall istállóban.

V. díjvalóglási és díjrajtási verseny, május hó 26-án a Tattersall verseny pályánál. Bejelentést írok a vásárokra az OMGE. titkári hivatalánál (Budapest, Köztelek) kapathatók.

A vásárokon résztvenni szándékozó tenyésztőket kérjük, hogy bejelentéseiket idejében sáveskedjenek az OMGE. titkárságához beküldeni.

Értesítés.

A f. évi ápril hó 2., 3. és 4-ik napján a rendezni kívánt I-ső hízott állatvásár a csakoly számú bejelentés miatt nem fog megtartatni.

Rendező-bizottság.

Gyümölcsstermelési- és kertészeti-bizottság ülése.

(1898. márczius 19.)

Jelen voltak gróf Teleki Géza elnöke alatt: Annyal Dezso, Almási Balogh Loránt, Bálintffy Pál, Dessewffy Arisztó, dr. Gyöngy István, Jablonowski József, Propper Samu és Wilfing Nándor, a tisztviselőkar részéről Forster Géza igazgató, Rubinek Gyula ügyvezető-titkár, Jozsenszky Pál titkár, Sporon Vilmos segéd-titkár és Buday Barna társzerkesztő, mint előadó.

Először ismertetni azonos veszedelmet, amely egy németországi küldevényben már konstanslt kaliforniai pateszti behurcolása esetén az egész Európa gyümölcsstermelését fenyegeti. Tekintettel e rovar rendkívüli szaporodási képességére, úgy hogy egyetlen pateszti egy esztendő lefolyása alatt három milliórdob álló nemzedéknek tud életet adni, tekintetbe véve továbbá azt, hogy kicsinyiségénél fogva rendkívül könnyen elhurcolható és az ellene való védekezés igen nehéz és költséges, e rovar gyümölcsstermetikét négyazon csapással fenyegeti, mint amely csapás ére szőlőinket a filoxera vérsz felépése folytán.

Maguk az amerikai államok is mérlegetek ezen veszélyt, midőn az egymásközt forgalomban e tetű behurcolása ellen a legszigorúbb óvintézkedésekkel védekeznek. Ha az Egyesült-Államok egymásközt szigorú óvintézkedéseket léptettek életbe, annál inkább joga és kötelessége Európának, hogy e rovar behurcolása ellen a legnagyobb erélyűleg védekezzen. Tényleg Németország nem késett s meghozta a beviteli tilmat az Amerikából érő élő növény és növényi részekre nézve; az amerikai gyümölcsöt azonban csak feltételesen tiltotta ki azon esetre, ha az előzetes vizsgálat

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Budapest, V., Alkotmány-utca 31. szám Váci-kört körül.

ADRIANCE PLATT & Co. NEW-YORKI

világhírű gépgyárosok:

kizárólagos képviselőisége

Fűkaszáló,

Marokrakó arató és

Kévekött aratógépeire.

Kitűnő magyar bizonyítványok.

Több évi tapasztalat után bebizonyult, hogy a legkiválóbb és tartósságánál fogva a legelősebb és legelőtehetőbb permutozóg a Vermorel féle.

„ECLAIR“

permospora permutozó, mely eddig minden versenyén az első díjat nyerte el.

Kizárólagos magyarországi képviselő.

Ar 20 forint csomagolással.

Aussigil Ia „Rozgálice“ 25% ft mértékárban, „Kafifühance“ 42 kr. mértékárban.

Késések elkerülése végett kérjük a megrendeléseket már most előjegyezteni.

alkalmával az amerikai gyümölcsösön paizsúti nem konstatálták. Értesülésint szerint a magyar kormány Ausztriával egyetértőleg szintén Németország példájára kívánja a bevételi tilalmat életbe léptetni, olyannak tehát: hogy az amerikai élőnövények és növényi részek behozatalát teljesen, a gyümölcsök behozatalát azonban csak feltételekkel, nevezetesen azon esetben tilánál el, ha azok tolmácsok nélkül nem bizonyulnak. Meg kell jegyezni, hogy Németországban gazdái és tilalmi intézkedésekben maguk sem nyugodtak meg, amennyiben kimutatták, hogy a gyümölcspaizsúti névze a gyümölcs megfizására rendkívül hosszú munkaidőt igényel és ugyancsak emiatt lehetetlen, hogy a Németországba bejövő amerikai gyümölcs alaposan átvizsgáltsék. Mind e mellett, hogy Németország nem tiltotta ki feltétlenül az amerikai gyümölcsöt, e mellett legalább az az indok szól, hogy Németország gyümöcsbevitelére szorult, az ő fogyasztására nézve tehát előny, ha piacra jön a transzatlanti gyümölcsök is konkurrálnak. Nálunk éppen ellenkezőleg a vámtemes amerikai gyümölcsök gazdai szempontból hátrányt jelent. Egyetlen indok sem szólhat tehát a mellett, hogy mi is beérjük a Németország által életbe léptetett tilalmi intézkedésekkel. E tekintetben a magyar gazdaságosság álláspontja csak az lehet, hogy tekintettel a kaliforniai gyümölcspaizsúti részvételére, gyümölcsöszetnek fenyegető óriási védelemre, határozottan követeljük, hogy kormányunk az osztrák kormányval egyetértve, az amerikai élőnövények és növényrészek, továbbá a friss gyümölcsök behozatalát teljesen tiltsa el.

Rubinszky Gyula és Jablonowski József hozzászólása után a bizottság azon határozati javaslatot hozta, miszerint a földművelésügyi kormányzat figyelembe hívassék fel arra, hogy a Szt. József paizsúti elleni csakis nemzetközi konvenczió útján lehetne sikeresen védekezni, mert ha egyszer Európába behozhatók, úgy annak további elterjedése elő gátat vetni igen bajos. Szükségesnek vélt tehát a bizottság, hogyha ez irányú nemzetközi akció megindításában kormányunk közreműködne. Ha Európa államai illyendőn egyetértőleg nem védekeznek, az amerikai gyümölcsbevitel ellen, az esetben kormányunk utalva volna arra, hogy a gyümölcsbehozatal mindazon államok részéről megtiltás, amelyek Amerika ellen velünk teljesen hasonlóan nem védekeznek. Minthogy azonban ezek az intézkedések már-holnapra meg nem történhetnek, egyelőre is sürgősen szükségesnek tartja a bizottság, hogy kormányunk Ausztriával egyetértőleg az amerikai élőnövények és növényrészek, továbbá hulladékok és friss gyümölcsök behozatalát feltétlenül tiltsa el.

Ezután a bizottság a gyümölcsipari fejlesztésének kérdésével foglalkozott s e tekintetben különös jelentőséget tulajdonít annak, hogy a gyümölcskonzervek készítésének módja a töröl és dél-franciaországi példák mintájára nálunk is felkarolassék és tökéletesítsék. Ennek lehetővé tétele érdekében felkérődnök tartja a kormányzatot, hogy szakközlegei Dél-Franciaországnak, illetve Tirolnak konzervek előállításával foglalkozó vállalkozói utazása, vagy a külföldi konzervgyárakra egy kérészi tanulmányt végeztet növendéket küldjön ki, a szután úgy a kérészi tanulmányt tartalmazó tanulmányokom, valamint esetleg fűzőzői tanulmányok kapcsolataiban a külföldi tapasztalatok közléséről gondoskodás történjék.

Ezután Deák Gyula beszédében az országos beadványra került tárgyalásra, aki gyümölcs-átíró és zuzogépeknek érdekében a földművelésügyi miniszterhez intézett kérérvénye pártolását kéri. Minután a bizottság e gépeket személyes tapasztalatok után nem ismeri, felhívja a a fellátókat, hogyha a bizottság véleményét provokálni kívánja, szíveskedjék megérkezni a budapesti kérészi tanintézethez felküzdeni, ahol az *OMGE* által kiküldendő szakértő-bizottság vizsgálatának tárgyává tétel-

nék s e vizsgálat eredményétől teszi a bizottság függőre, hogy a találmányt átjahanja-e a miniszter figyelmébe.

Végre gróf Teleki Géza elnök indítványára elhatározta a bizottság, hogy tekintve a gyümölcsértékesítés terén tapasztalható tájékozatlanságot, egy népies nyelven írott útmutatót írni meg, mely útmutatóban a földművelési kereskedelmi célra termelendő fajtakat a kereskedelmi életben követendő egyes szokásokat és a gyümölcs helyes csomagolási módját fogja ismertetni. Ez utmutató megírására *Anyanyelvi* Dezső kérészi tanintézetet igazgató kérte fel a bizottság.

Több tárgy nem lévén, elnök beoreszli az ülést.

A földbirtok új tehermentesítése.

Egy országgyűlési képviselő a felhatalmazási vita folyamán azaz eszmét vetette fel, hogy a kormány a kis- és középbirtokok terhein könnyítendő, konvertálta azoknak adósságait állammisszió segítségével. Ez a rövid indítvány egy újabb földtehermentesítés gondolatát rejti magában.

Barkóti került volna ki is ez az eszme, fölötte egykönnyen napirendre térni, azt egyszerű nyilatkozattal az utópiák közé sorozni nem lehetne. Mert a közvélemény előtt nem ismeretlen többé a magyar föld rendkívüli eladósodása s nálunk a mentésnek minden terve méltán figyelemre tarthat számot, az ha az életrevalóságának csak másképpen is csirájt takargatná is.

Ezutal ez az eszme egy minden körülmények között számottevő államférfiának: Horánszky Nándornak tekintély alatt került nyilvánosságra. Az ő egyéni tekintélyének fedezete még egy ilyen nagyszabású s merész kérdés mellett is elég erős kísérlet ahhoz, hogy az az utból könnyű szerrel félrelehető ne legyen, hanem vele teljes komolysággal foglalkozzanak.

Bizonyára ez olyan kérdés, amely mellett könnyebb elhaladni, mint megállani s amelyet mindenesetre könnyebb abszurdumnak nevezni, mint amilyen könnyű számon vetni annak keresztülvívőségével.

Éppen ezért nem csodálkozunk azon, hogy a kormány a váratlanul kikapart tervkonzevencziájának súlyát megdöbbenéven, egyszerűen kitért előle. Valóban sok bátorság kellett volna ahhoz, hogy egy ilyen, rövid javaslatai alakában adott, voltaképpen *egysz gazdaságpolitikai programnak belső* tervet a kormány az első sorsra munkakörébe illesszen. Ezt mi sem vártuk, azt mi sem kívántuk, hogy egy ilyen eszme sorsa nyomban a parlamenti szóharck hevében döljön el. Teljesen megleltünk volna elégedve azzal, ha a kormány szemébe néz a kérdésnek, vagy legalább elteszi arra az időre, amely ilyen nagy tartalmu tervezet vizsgálatának jobban kedvez, mint a bizalmi vita alkalmá.

A kormány sem egyiket, sem másikat nem tette, hanem egyetlen kérd-suhogatlással kétségbe vonta az ügy

életrevalóságát. A közvélemény azonban nem indulhat el ezen a példán.

A közvéleménybe Horánszky olyan eszmét vetett, amely jóllehet váratlanul jött, tehát készületlenül talált, de amely nyomtalanul el nem vesztet, legfeljebb érnie kell még. Két feleletet szinte ellenállhatatlanul provokál az, amelyekre minden gondolkodó ember felleszi a kérdéseket.

Az egyik kérdés az, hogy odajutott-e tehát a földbirtok, amikor már feltétlenül szükség van az állam direkt segítségére, az életmentésnek erre a legnagyobb operációjára?

A másik kérdés az, hogy tekintettel a jelenlegi hitelviszonyokra, keresztülvívheti-e a kormány kellő előnnyel a konverzió pénzügyi műveletét?

Az első kérdésre megadta a választ az ország gazdaságzóságának évtizedes jagatása, a nagy mezőgazdasági válság s ennek egyik eredményeként a kivándorlás, a proletárizmus s a szocializmus, mint az egészségtelen szervezett bomlásnak végső tünetei.

Megadta a választ a költségvetési vita alkalmából Horánszky, Apponyi és Makfalvy, akikkel szemben a vitát legfeljebb az van a vonalon lehet felvenni, hogy a takarékpénztári befetékek növekedése az általános vagyonosodásnak fokmérője-e, vagy csak annak jele, hogy a tőke a földbirtokba való befektetését mindjomban igyekszik kivonni magától s ami ott szaporulat, annál sokkalna nagyobb veszteséget fedeztetnék fel a mezőgazdaság tartói értékeiben; az az államháztartásnak évről-évről növekedő igényeivel ideig-óráig lépést tud-e még tartani a minden terhet viselő földbirtok jövedelmezősége s hogy végre mindegy-e az, ha a földbirtok régi tulajdonosa lábai alá kicsuszva, más és más kezébe kerül, hiszen *el nem veszi* egy sem: avagy nem mindegy-e ez? E pontokra nézve még lehet vitaközni, de az az egy pont, hogy a földbirtok terhei évről-évre jűszőben növekszenek, minden vitán felül áll. S ha csupán ezt az egyetlen pontot, az összejátszó okok vizsgálatának teljes melőzésével, elfogadjuk, a legegyszerűbb logikával a következtetésre jutunk, hogy a föld eladósodásának e folytonos növekedése egyszer csak elér a rugalmasságán azt a végpontját, mikor már terheit nem bírja s amely után egy borzasztó katasztrófának kell bekövetkeznie. Ha pedig a katasztrófaszerű válság bekövetkezéséhez már azon egyetlen el is elvezet, hogy megterhelteitűnk évről-évre növekszik, akkor teljesen felesleges egyéni tüneteket is vizsgálni, mert a katasztrófa jutott földművelő előtt bizonyára az lesz a legkisebb vigasz, hogy a takarékpénztári befetékek nem csappantak s a pénzügyminiszter zárszámadásában — immár nem szoktalan — feleslegesként mutat ki.

Az egyszerű ember logikájának ez a menete s mivel sokan vannak az országban olyan egyszerű emberek, kikkel

a nagy számadatok kombinációja nem felelteti saját bajainkat, következésképpen sokan gyavognak olyanok is, akik még valókyn gyöződve arról, hogy az ország földbírtokosainak tulnyomó részén csakis egy nagyszabású operáció segíthet. Es ha már ennek a beavatkozásnak a tervét egy állami konvenczió alakjában vetik fel, úgy őszinte meggyőződésünk, hogy soha mezőgazdasági visznyok jobban nem indokolták a tehermentesítés e nemét, mint a maiak.

Kérdés csak az marad, hogy a kormány a pénzügyi politikának rendelkezésére álló eszközeivel végrehajthatja-e ma ezt a műveletet, vagy sem. Erre a kérdésre Tisza István gróf adatai felett meg, hogy az állam a középirtokosok hitelviszonyait direkt áldozatok nélkül nem rendezheti azoknak jelentékény előnyére, mert a 200 holdas és azonfelül középirtok a mai visznyok között körülbelül olyan kamatból mellett kap kölcsönt, mint maga a magyar állam. Nem tudjuk, hogy szó szerint végük-e ezt a hirtelen jött feleletet, mert kérdjük, van-e csak egyetlen középirtokos, aki 4%-os kamatu kölcsönt élvezne? — ellenben kérdjük, hogy nincsenek-e ezerek és ezerek, akik 7—8%-os és ezenfelül emelkedő, kisebb összegű kölcsönöknel pedig 13—16%-ot kitévő kamatot fizetnek adósságig után? A számadatoknak a politikai élet magasabb iskolájában többféle jelentőség lehet, a gyakorlatban azonban azt jelentik, hogy középirtokosaink nagyrésze valóságos uzorakölcsönökkel küzd és ugyancsak elképzelhetlenül szomorú jellemzése volna az állami garanzációnak, ha ezen adósságok konvertálása révén 30-40%-os könnyítést nem vélnék elérhetni.

Sokkal több óvatossággal nyilatkozott Lukács pénzügyminiszter, aki körülbelül olyafélelt mondott, hogy igen szép a képviselőnek eszméje, hanem tessék konkrét tervezettel előállani.

Ez ugyan nem egyéb a kitérésnél, olyan modorban, amelyet a kérdés politikai vonatkozásai árthatóvé tesznek, de még sem olyan felelet, amely kizárna azt, hogy folytatását is kívánassuk.

Tessék direkt tervezettel előállani! Helyes. Tehát foglalkozzék a gazdaközöniség az eszmével, amely ma még meglehetősen új és teljesen érletlen. Ma még talán nem egyéb az egész, mint egy ötlet, kivéve a közvélemény érlelt hatásának. De válhatik belőle minden részletében kidolgozott terv is és válhatik belőle törvény is.

A magyar gazdaközöniségnek van olyan szervezete, amelytől joggal megvárhatja, hogy e nagyszabású koncepczióval foglalkozzék. Ez a gazdasági egyesületek országos szövetsége. Ennek a szövetségnek hivatása mindazon kérdésekkel foglalkozni, amelyek a gazdaközöniségtől elágazó érdekszálak hozzávetelnek. Ha a gazdaközöniség Horvátsky eszméjére annak érdeméhez képest reagál, semmi sem állhatja útját annak, hogy a

felébredt figyelmet összpontosítsuk egy komoly s körültekintő tanulmányi keretében s akkor majd megkérhetjük a pénzügyminisztert, hogy folytassa a feleletét ott, ahol elgyúta. B. B.

NÖVÉNYTERMELÉS.

Rovatvezető: Korpely Kálmán.

Hogyan munkáljuk nálunk a cukorrépat?

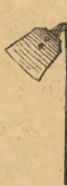
Ira: Horváth Jenő.

II.

Az egyezés cédája az, hogy a répasorokat kirtikirta, csak egy-egy répat hagyunk egy helyen, egyiket a másikótl 18—20 cm-nyire, minden répa fejlődéséhez megadjuk előszörben a kellő tért, másodszorban pedig a sorokban a növényék közül a talaj fellátása, megkapálása által a plántát a fejlődésre, növekedésre képesé gyúvük, végre pedig a répasorokba betalokolott gyomokat kirtva, elpusztítva s megátoljuk a zenge répa elnyomatását.

50. ábra. „Moticica” egyezés-kapa.

51. ábra. Közönéséges répaszegez-kapa.

E munka kivétel rendkívül befolyással bír a répatermés hozamára; e munkát hanyagul keresztül vinni egy a termés csökkentésével, mert hisz itt minden plánta a munkás kezébe kerül, s így az dolgot nem végzi vele kellő alaposággal, s egy répa helyett kétöt, három, vagy megint ahol megkeletelt volna hagyni egyet, ott meg kirtva mindogyát, vagy két répa között és azok gyökerénél nem kapátla fé a földet, s így zárva hagyta az éves növényék előstárát, vagy végre nem vágta ki a sorból a gyomokat, de sótt ha kivágta is, elmulasztotta ezek gyökerórlő a földet lerázni, s így az nem veszté el, hanem újra megredt, íly esetben igen tisztelt gazdátársaim, hogyan várhatók a remélhető termést. Hisz ahol több répa marad, ezek egymás fejlődését megátolják, ahonnet ki lesz vágva a répa, ott semmi sem teremhet, a kapálatalanul maradt talajban nem képes behatolni a répa gyökere, ugyaztón a víz sem, ahol megmaradt a gyom, ott bizony nem a répa öli el a gzt, de megfordítva, mert hisz e növény nem szereti a közös közotat. Eppen ez oknál fogva nem is lehet olesó munka, határozatlan az e levéragrabb, de a fentiekből világosan kitűnik, miszerint a legnagyobb precizióssal keresztül kellő munka is egyáltal. Mindahogy pedig nem utolsó szerepet játsza az sem, hogy a kellő

időben alkalmazhatók, sóhineses elég munkás-kéz, mely visszastartástól volna egyezés.

Uraddunk az egyezéshez kétféle kapt használ: az ugynevezett moticsókt (50-ik ábra) és az egyező kapt. (51-ik ábra).

A moticska teljesen savból van készítve és házilag előállítva; maga a kapa 5 cm. széles, magassága ugyanannyi, nyele pedig 18—20 cm. vastag épen olyan hosszra lesz készítve, mint amily távolra kell állani a kiegyezett répának egymótl, tehát egyuttal mértékül szolgál az egyezésnél. Előnye, hogy kis méreténél fogva kénytelen vele a munkás térdénálva, vagy egészen leguggolva dolgozni, s így jobban ügyelhet a helyes munkára. mert a legkisebb répat is megmozdítva, a legjobban elbújt gyomot is fölülhelt, de rovársra lesz írva, hogy szaporlatlanbb lévén vele dolgozni, drágítja a munkát.

Az egyező-kapa nagyobb méretű; a kapa pengéje 9 cm. széles, 10 cm. magas és 30 cm. hosszú fanyéllal van ellátva.

Előnye a használata által elérhető nagyobb gyorsaság, melyből megkapálása a talajnak, de a kapa nyelével a földet is megmozdít adhatjuk, mert míg a moticsóval 8—10 éves gyermek eldolgolt, addig ezzel még 14—16 éves leányka is gyakran nehezen sajátítja el a kívánt ügyességet; ezzel szemben ismét el kell ismerni, hogy míg ezzel az egyező kápvál a tarzások fölökben is nagy kirt tehetünk, a moticska ezeknél használhatatlan. Mi tehát miként említen, mindakettőt hasznéljuk.

A munka kivétel a következő: a férfi és női munkásokat elkülönítjük, ezeket aztán ismét el nem megkülönböztetjük a répaszegezéssel csak másodszorban jón tekintetbe. Ekkor aztán egy sorba állítjuk az egész sereglet, számba véve őket kiosztjuk minden felügyelőnek az ő bandáját (25—30 az egy parancsnoknak), s minden munkás megkapja a maga répatját, a gyengébb és tehetelelenebb egyezők pedig egy-egy sort kapva, megindul a munka.

Minden felügyelő tartozik napontként reggel az ő munkásait egyenként betanítani; ílyformán aztán elérhető az, hogy minden munkás egy kaptárára dolgozzon. Ha ezt végre sikerült elérni — pedig ez nagy feladat — aztán már nem marad más hátra, mint a helyes munkálkodásra figyelni s mindent elkövetni arra nézve, hogy a munkátevő munkásainknak ébrentartsuk s ez által elérjük a munka olesőbbá tételét. Sokan talán mosolyogni fognak, e szavakat olvasva, gondolván, hogy a napzasmónak ha háthoz állunk, menni kell a dolognak, pedig nem egy van! Tapasztalatum, hogy mindig többre lehet hánladni akkor, ha a munkásaink jó kedvével dolgoznak, míg durva, kíméletlen bánásmóddal munkosok 1/3-át a részével is árulhat az egyezés. Nem szabad bizonyok fukarkodni az e munkához illetőket segédítást, vagy ügyes gazdáink a szorgalmat elismerő szavakkal sók kifézté nagyon magát, ha a legserényebb munkásainknak elismerés jut, mert a munkás az ügyetlenkedő rést, vagy szonyi munkásnak az öntértezhöz, hiúsághoz hasonló szintén sokszor célszerű; persze a helyen alkalmazott szigor s határozott felépítés elkerülhetetlenül szükséges; igazán láthatóan ezefelé, talán nevezetesennek mondhat apróság is befolyhat a munka olesőbb, vagy drágábbá tételére. Ez idén az

napszám

1-50 tábla 1 holdjának egyezésére felment	16 70
II-ik	1
III-ik	1
IV-ik	1
V-ik	1
	11 54
	11 40
	10 28
	9 74

E táblák befejezésével egy másik segédítést lett beosztva az egyezéshez s már az

által egyeztetett első (VI) talpra holdjára 14-32 napszám használatot fel, dacára annak, hogy akkor már a munkások tevének begyakoroltak voltak. Nos tehát, ha nem tisztán az illető segédizsi szerelött nyers bánásmódjának tudom is be e körülményt, de határozottan nagyban hozzájárult is az édrágolás. Azért tisztelt gazdátlarsak csak alkalmazkodni a munkásokhoz!

A tábla végzésemel már ugy kélt elvébe beosztani a munkásokot, hogy forgókban és mindenütt egyszerre végezzenek, s ki kélt kerülni azt, hogy a táblán keresztül-kusnak és üresen munka nélkül kellessék a munkások járnai, mert az a sötétjétek, így 1—2 emberrel számba nem jöhet, de tessék kiszámolni mennyire rug ez 3—400 munkások, tehát már a tábla megkezdésénél szemlét elváró, tartandó, hogy miként lesz legezserűbb a munkások felállítás?

Csak a répasorok lesznek megmunkálva, s a kivágott répa és gyom a soroköz köze-középre lesznek dobálva, mert 1—2 nap múlva, mind a kivágott növények elhervadnak, megszáradnak, ismét a talajt kapják a kapá, hogy a soroközökbe kapja a porhanyitja meg.

A napasmoskottól a kapák este, a munka megszűntével be lesznek szedve. Az egyezs munkája lassu munka s el-tart május vége — június első napjái, ekkor aztán újra eljutunk az első táblához, melynek talaja mire ismét elvált a sor, már újra megkéményedett s grommal borított lett, tehát következik a kapálás.

(Vége következik.)

ÁLLATTENYESZTÉS.

Rovatvezető: Monostori Károly.

Raczká juhoknak frizkosokkal való keresztése.

F. A. ur Madarászról a következő kérdést intéste hozzánk: Ajánlat-e raczká juhokat frizkosokkal keresztetni? A cél az lenne, hogy nagyobb testű és jobb tevék állatok nyerjünk. Esetleg minő fajtavál való keresztetés után volna a fenti cél elérhető?

Régi tapasztalati tétel, hogy minél kisebb rokon s minél hasonlóbb két egymással keresztendő fajta, annál konstansabb lesz az átörökítés s annáljobban fognak a testformák és képességek átöröklődni.

Ezen tétellel látszólag ellentétben áll az öfyle kísérlet, mint a czélya vét; azonban a frizjuh egy oly jellegű fajta, mely tulajdon-ságait feltűnő módon átörökíti. Ez az oka, ha az anyák képlekény, mint amik közönséges-szebben tartott raczkák, melybe bizony az idők folyamán különböző vér került; kivéve a hortobyági pergesszaru raczkát, vagy némely erdélyi czurkán testet. Némek személyes tapasztalatom az apróbb termetű, hegyvidéki apró szarva és nő egyedekben részben suta raczkák frizkosokkal való keresztelésével van és azt minden irányban kielégítően mondhatom. Az első keresztésnél előfordul ugyan, hogy egyes anyák medők maradnak; de annál természetebben bizonyulnak a fél-és háromnegyedrű keresztetések, melyeknél, mint az eredeti frizjuhok az íker, sőt hároms hátré-nyok sem tartoznak a ritkaságok közé. Már a félvér bárnőkön tapasztalatom, hogy azok nemcsak szép szuliban, (35—4 kgr.) élnek, hanem a raczkától eltérőleg igen gyorsan fejlődnek, minek illusztrálásúl felakorom írt említeni, hogy egy félvér friz-raczká kosbárnyának, mely már 3 hónapos korban, sőt hároms halad-ma, anyja éltől, 4, 6 hónapos korban 101 cm. törzshosszára, 101 cm. marmagasságára és ömterete 76 cm. volt, mi bizonyás amellett, hogy a keresztetés már az első nemze-

dékben is, mily előnyösen alakítja át az utódok testformáját; gyórtó a raczkák aránylag rövid rövid mellett hosszú lábakat bírnak, úgy hogy a testtartásuk, a keresztelési munka felíll a magasságok, míg a főnöbb említett kosnál az arány 153:100 volt.

Raczká teremeleink tejező képessége vidékenként igen változó. Akadnak ugyan tevények, hol az átlagos fejes az évad alatt 50-60 liter, azonban azoknál az apró raczká teremeleink képtelenek, bizony csak a jobb egyedeknél haladta meg a 20 liter s általában 30 liternél többet a közönséges raczkáknál nem is igen fejtik.

Annál feltűnőbb volt, hogy a keresztetéseknel úgy a fejó napok száma, valamint a fejes eredménye úgy feltűnő módon javult, noha egy év úgrának lengett jártak a pecz-kálak. Három évi átlagban 117 napi fejes mellett 62-99 liter tejet adtak, tehát az 0-5 liter napi fejes az egész laktáció alatt 1-1 évi volt, mely minőség tekintetében is kivált.

Szóval, az én kísérleteimnél a friz-raczká keresztetések a közönséges raczkák feltűnőbb, úgy az gyors fejlődés, valamint jobb test-formák, fokozott éltüsü s a mi a kérdéstöm-nél leginkább számbavehető nagyobb tejezőm tekintetében.

Csak mellesleg kívánom felemlíteni, hogy a frizjuh hosszu oszó gyapja a raczkák kevert oszó szántán feltűnő módon javítja. A bod-peszt gyapjaczkóik egyiken egy raczkagyapj-gyanánt kimált tejező felűnő magas aran értékeltéva, utána jártam a telos származásának és megtudtam, hogy az őy álatokról tiltó nyírva, melyeket bold. Günther Ágost munkái uradalmi fölgazgató a kassai m. kir. önkormányzattól vásárolni frizkosokhoz alk-tezett volt, honnan kosok 15 frt árban most is szereshetők és mint az éghajlatunkhoz már hozza szokott egyedei a külföldről behozottak felett határozottan elsőbbséget érdemelnek.

Dr. Rodczy Jénő.

KÜLFÖLDI SZEMLE.

Németország. A műbörgyártás megszo-rítását első törvényjavaslat. A német gazdák egyesítéle törvényjavaslatot nyújtott be a képviselőházhoz, amelynek indoklásában azt igazolja, hogy a műbörgyártás és kereskedelem, az 1897. évi április 20-án hozott törvény intézkedé-seivel nincs eléggé korlátozva s a szőlőtermék érdekeben sűrűs orvoslást kíván. A javaslat az óhajlja, hogy „műbör-nak nevezessék midőnykor ital, mely nem s szőlőbogyó nedvéből erjedésből állítottak s elo. Ez al-különben meg semmiféle kivételt, mert még a csemege, győzgyászi vagy hygienikus borak is a gyártott borok kategóriájába sorozat-nak. Csapán az almabor s a pezsgő is ismer-tetné el „bor” gyanánt.

A műbör piar gyártását, csak hektoliterekint 20 márká gyártási adó lefizetése mellett engedné meg.

A gyártási engedélyt folyományod, kérvényezés a gyártásra szolgáló helyiséget a leg-részletesebben köteles leírni s rajzban bemutat-ni. A gyártás vezetésében alkalmazottak névsorát s a gyártás helyiségének bármily esze-lyű átalakítását a hatóságok 8 nap alatt be-jelenteni tartoznak. A gyártásra vagy az el-adásra szolgáló helyiségek feltűnő helyén ki-írandó a „Műbörgyár” vagy „Műbörkekedés” jelzés. A műbörgyártás engedélye megtagad-tassék, ha a gyártásra szolgáló helyiség oly berendezési, mely a szükséges ellenőrzési megrendezési, vagy letelekeltetés teszi. Az engedély bizonyos díj fizetésöd, melynek nagy-sága később állapíttassék meg.

A műbörgyártás semmi körülmények közt se engedessék meg oly helyiségekben, mely-ber, avagy almabor raktározására szolgál. Ki-

vételnek csak akkor lehet helye, ha erre nézve gyórtó a pénzügyi hivatal külön engedélyt bírja. Külön kiemeli még a javaslat: a) A műbörgyártás és az eladás csak az engedélyvel ki-fűnteltet helyiségekben való szabadságát. b) Kötélzetessék a műbörgyáros vagy kereskedő, hogy a hatóság jelenlétében minden hektoliter műbörhöz két grammnyi phenolnaptal adjon, hogy így a gyártott bor abbeli minősége min-den nehézség nélkül egyszerűen kimutatható legyen. c) Az eladás csak az engedélyvel ki-fűnteltet helyiségekben, vagy szabadságát. d) Eladását pontosan feltűntetők könyveket tar-tozók vezetni, melyeket a pénzügyőrség kö-telése bemutatni. e) A műbör tartalmazza ho-dokának tartalmát olvasható betűkkel jelezze.

Ha a bor butellálkba lenne szarva, a fen-tebb felsített előírások nem alkalmazhatók, mert hogy a műbörgyár helyiségei a pénzügyőrség szemelvéte előtt a nap bármely órájában ellen-őrzés ezéjából megintnyandók. Valamennyi bor-raktárk évente kétszer hivatalosan megsem-zeleltetnek.

E szemle megkezdése a bortulajdonosok által díjazott „podj” kiállításán 10 hektoli-ter után vagy 1000 butella után 50 pf. jár. Bár a pezsgő s almabor nem soroltatik a műbör-höz, ennek dacára az eladását követő négy héten bejelentendő az eladott mennyiség s a vévő neve. A házi fogvasztásra szánt italmeny-iség (Hausturk) is hivatalosan bejelentendő. E rendelkezés alkábájtól vázár s börtönbüntetéssel kivánja a javaslat a borok értékesít. mezőjére terelni. Hogy a Damokles kardja azok fejére esik-e, kik megérdemlik, az a porosz parlament határozatától függ. Az az egy bizonyos, hogy szentesítésé elő sok akadályt szándékoznak a kereskedők gördíteni.

Franciaország. Mezőgazdasági termékek váma. „Le Syndicat des agriculteurs de France” egyik utolsó ülésében a vámemelés ügyében hozott határozatot, melyből érdekesnek tartjuk az alábbiakat közölni:

„Tekintve, hogy nagymennyiségű mező-gazdasági idegen termékek hoztak be Francia-oroszgá, melyek semmiféle váma alá nem tartoznak, hogy a szabadon behozott fagygyuj, bórök, gyapju, kender, len, textilárú s olajos magvak a francia mezőgazdaságot súlyosan érinetik; hogy a behozott termékek évenként egy milliórd franknál magasabb értéket képviselnek;

tekintve, hogy az az ellenvetés, miszerint ezen kivételés vámemintézkedés bizonyos ipar-ágak existenciájáért biztosítják, teljesen jozan-észellenek; hogy sérti a méltányosság s igazságot ez az eljárás, mert néhány iparág kedvéért a legelősi, a mezőgazdaságot bönítja, mely ma-gában végtelen mértékű károkozást foglalkoztat, mint a többiek együttvéte;

tekintve, hogy a néhány termelési ágának nyújtott termelési prémium, mely kárpótolni akarja a külföldről vámentesen érkező ugyan-azon termelési termékek, ezéjárt téveszt, mert sem nem igazságos, sem nem védi a termelőt a külföldi, hiszen a len, kenderékek hely-gyermelésnek prémiumokat adnak, ezek dacára azonban az ország több vidékén e termelési ágak művelése nemcsak eszökben, de egészen fel is hagyott velük a gazdák;

határozottan téves tehát az a nézet, mintha bizonyos termelési ágak felvirágoz-tása által kiköltöz, hiszen a len, kenderékek garsa-ból is volna lehetséges; emélfogva csak a vámtarifák két emelni s abban az esetben a termelés védelme, a behozatalt eszközök kül-földiek által gyaroroktatják.

Az elmondottak kapcsán a nevezett ügyes-ültél többi vidéki képviselők megegyezően a következő határozatot hozták:

„Valamennyi idegen eredetű gazdasági termék, mely eddig vámentesen hozott az országba, behozatalt váni fizetésére kötelez-tessék. Eddig ilyen termékek voltak a fagygyuj, bórök, textilcikkek s az olajos magvak.”

tosabban van jelen. A kizárólag vízi életre utalt fajokon kívül majdnem minden csoportból, rendből, családól, nemből, találkozni eszélyeg, amely tanyáit a tópartján őrli tel. A csuszó-mászók között már alig találunk olyakat, melyek a tópartján a közönséges és kokcák vízi sikló és rokon fajai csupán azok, amelyek a tó partján növényzetet nyújtotta rejtőhelyeken meghúzódva leselkednek szákmányukra. Sokkal számottevőbbek itt a különböző béka-fajok, s a Tritonok, de ezeket is felül haladják a halak s közöttben fiatalok, kisebbek, melyek a tóparton állatok osztályának képviselői, a kisebb-nagyobb kagylók és csigák, s szintjaron órák magukat igaztan otthon. A legváltozatosabb formákban és legteljesebben azonban a rovarvilág képviselteti magát, különösen pedig a legkülönbözőbb rendek, családok, nemek és fajok körével, amelyekhez sorozatosan aztán a pókok, atkák, a rákfélék, férgek, moha-állatok, hydrák és szivacsok, valamint a végények változatos s az állatország legselőbb fokán áll fajai.

E szintjaron s illetőleg csoport állatvilágának változatosabb, különben nagy mértékben fokozza az a szerelőtel viselő költéség, amely az egyes tavak partjainak előtti területén viszonyban mutatkozik. Más fajok népségit a sziklás, a kötőmélés, a homokos és iszapos tópartokat, mások a növényteljes benőtteket, vagy a növényzetnélkülieket. Aminek természetese magyarázatát azután az alkalmazkodás kényszerítő hatásában, a fajok alkalmazkodási képességében találjuk meg. . . .

A fenekén elő állatvilág elentében a fenékszintjaron mikrokozmos forrásának feltöltő szegénységével aránylag sokall gazdagabb, bár ez is sokkal szegényebb a parti szintjaron. . . .

Halakak, csigákak, kagylókak, rovarok, atkákak, rákfélék, férgek, hydrák és a különböző csoportokba tartozó végényeket találunk itt. . . .

A nyitl tükör elő állatvilág fajnának száma feltűnően esékly.

... Mindazonáltal azonban a tó nyitl tükrenek víztemleto millió és millió elő szervezetek szülőhelye; mert a partlakó fajok sokaságát itt az aránylag korlátolt számu fajok egyéneknek rengeteg példányok pótolják. Különösen áll ez az alsóbrangru ráköcskák névze, amelyeknek egyénei az egész csoportnak több, mint kétharmadát teszik. . . .

... A nyitl tükör elő állatvilágat a halakon kívül az élénken uszáló, vagy pehelyként lebegő alsóbrangru ráköcskák, atkák, sodróféregk és végények képviselik, amelyek sorozókat azután az a néhány azalék állatka is, amely majd a vízben uszó növényörmélekre, majd a különböző ráköcskákra telepedik meg. A tó szerves világában ez a csoport az, amelyet újabb időben plankton (bolyongó, kóborló) kifejezéssel jelölnek s amelyek a halak háztartásában, mint természetesen hallatják, kiválóan fontos szerepet játszanak. . . .

A parti szintjaron állatvilágának rendkívül változatos színeskosmójának jellemző s szemléltető előtti és bünálatos mozgékonyág, fürgeség, erőteljeség és ellenálló képesség jellemzi őket. . . .

A fenékszintjaron állatvilága a parti szintjaron állatvilágával szemben sokkal gyengébb és kevésbé vizsgálatot nyomon megalkapott azon telenség. . . . A nyitl tükör elő állatvilág egyöntetűségé a nap különböző szakaiban, jóformán óráiban a víztemletozók különböző mélységben fekvő rétegeibe valóndolnak, napközben a víz mélyebb rétegeiben tartózkodnak, ellenben naplementével a maga-

sabbakba, sőt a felszínre emelkednek. Ugyanily vándorutat tettek meg különben velük az önfentartásra való törekvés az időjárás változások, hatalmas viharok alkalmával is; a mennyiben a hírtos menedéket nyújtó maszenek rejtőhelyek hiányában, a pontok felé törekvő vízszelő hullámok ereje elől a nyugodtabb mélyebb rétegekbe menekülnek, ellenben a víz lejárásai, a hullámzás megszűnté után ismét a magasabb vízrétegekbe emelkednek fel.

Kremendy Ferenca.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

150. kérdés. Ez évi aratási időnyre szerződöttem munkásokkal, a szerződést kiállítottam már 1897 nov. havában, azonban úgy az aratási szerződés láttározása, valamint a munkajegyek február 28-iki kelettel vannak éltva. Tisztelettel kérem, hogy az új munkajegyek érvényben érvényesítéséről a szerződés és az aratási munkajegyek? Megjegyzem, hogy ilyen aratási munkajegy minden esztendőben állítottuk ki az aratók részére.

Más vidéki aratóim is vannak, ezek még nem kaptak munka-igazolványokat és az illető aratógazda azt mondja, hogy a jegyzőik azt mondotta volna neki, hogy minden arató munkás igazolványt kap. Hogyan értelmezem ezt?

W. O.

156. kérdés. G. Belleville „Der Staldinger und die Waldstreu“ művének 64. lapján azt mondja, hogy a hamut nem kell egyszerűen az istállótrágyával kezeálni, mert a hamu a trágyából az ammóniát kihajja. Micsoda vegyjolya az, ami által az ammóniákat kihajja? Édig a hamut a trágyaágyra szórátam, szerző szerint tehát nem helyesen jártam el.

2. Tölgfalevelemhat szórókat egy korra tavasszal vizállo, de már nyitl árkókkal ennek levelező ágaitokodva levő lapok fokozód meglerő. Lesz-e észrevehető eredmény? Megtéríti a ráfordított költséget?

Nábrád.

B. B.

157. kérdés. Milyen kéziészőkötők és gépek használatnak szalmakötőfonás, illetve sodrásra? Milyen a munkaképességük és mennyibe kerülnek?

Martinci.

B. R.

158. kérdés. Mik az ismertető jelei annak, hogy valamely földrétegben turfa van? Míról lehet a turfa jelenlétét felismerni?

Pa-Sent-Gotha.

K. D.

159. kérdés. A tengeri művelésére, illetve kapadókba telepítésére levő legalkalmasabb gép? Tudomlatl a Planet-Junior.

Ha ez volna a legalkalmasabb, szives felvilágosítást kérek, egyelő elegendő-e ezen géppel való folytonos munkához?

B. E.

Gusztávmlve. Egy tábla buzámak mátrágyával történőden beszórása (különféle okok miatt) elmaradt mult ősszel. Czélj érek-e, illetve várható-e nagyobb termés a buzákban, ha a neki azt 150 kg. 16°/o-s szuperfoszfát haldokaint, most tavasszal rezatorstom és egy foglalatostom. Nem válnék-e még előnyösebb esetleg a lehengerzés is?

Ujfehértó.

G. B.

Feleletek.

Sörtörköly és vermet csalmadé tételek tehenekek a víz ökröknek. *(Fekete a 154. kérdés.)* Δ Kizárólag a közölt takarmány-művelethez a tájékoztatásokról szerint takarmányösszeállításokat készíteni nem lehet sem a teljes tehén, sem a víz ökröknek. A jelzett takarmányok fehérvetartalma ugyan megfelelő, de az elől szénhydrát-szükségletet a mondott takarmányokból aképp kizhozni nem le-

het, hogy a szárazanyagtartalma az egész takarmánykeveréknek túlságos sok ne legyen, s emellett a kedvező tápanyag is fenforjorjon. Epen azért ajánlatos, hogy a teljes tehén takarmányához tökmagpocáca, a víz ökrök takarmányához pedig lengeridart is városljon. A tökmagpocáca egy teje, mint a víz típusoségt javítja, amennyiben zsidrusábas teszi, háló állatoknál pedig a kukoricadartával együttesen nagyobb bizodalmaságot létesít.

Eszerint a tételek tehenekek naponta és 1000 kg. ébóra adagolásra naponta: Sörtörköly 28 kg., bevermet csalmadé 30 kg., II. oszt. réti széna 14 kg., tökmagpocáca 1 kg. Ezen takarmányösszeállításban 28,028 szárazanyag, 2,540 fehérje, 11,900 szénhydrát és 0,683 szir foglaltat 1:3:9 tápanyag mellett.

A víz ökröknek adagolásra a hízalás I. időszakban 1000 kg. ébóra naponta:

Sörtörköly 30 kg., bevermet csalmadé 30 kg., II. oszt. réti széna 13 kg., kukoricadart 4 kg., zabpocáca 2 kg., tökmagpocáca 1/4 kg. Tartalmaz 29,144 szárazanyagot, 2,497 fehérjét, 14,220 szénhydrátot és 0,773 szir. Tápanyag 1:4:8.

II. időszak: Sörtörköly 40 kg., bevermet csalmadé 30 kg., II. oszt. réti széna 10 kg., kukoricadart 5 kg., tökmagpocáca 1 kg. Ezen összeállítás 28,721 száraz anyagot, 3,036 fehérjét, 13,940 szénhydrátot és 0,935 szir tartalmaz. Tápanyag 1:5:3.

III. időszak: Sörtörköly 40 kg., bevermet csalmadé 30 kg., II. oszt. réti széna 7 kg., kukoricadart 6 kg., zabpocáca 3 kg., tökmagpocáca 1/4 kg. Tartalmaz 28,026 szárazanyagot, 2,731 fehérjét, 13,979 szénhydrátot és 0,894 szir 1:6:9 arány mellett.

Ezen tápanyagösszeállítások, amint a vélelemesekből is kitűnik, még mindig igen sok szárazanyagot tartalmaznak. Mi ugyanis a fenti takarmánykeverékek létesítésénél az tartottuk szem előtt, hogy kérdéstevő a víz ökrök föleg sörtörkölyt és vermet csalmadét szándékozik oltani. Lehetőleg kevés széna és kevés ébóra azért ismételt összeállítás, mely azórt egy tőkről, mint a csalmadéból szintse tulokka kellett számításba venni, hogy azért elégtelen tápanyagot juttatnassunk a vízó szervezetébe. Kérdéses azonban, hogy ilyen nagy terjedelmű takarmány, amelyen 30 sőt 40 kg. körüli és csalmadé foglaltat, az ökrök egyáltalán képesek-e felvenni. Ha jó takarmányértelmezőöknek bizonyulnak, lehetséges, de a kevesi nagy kvantum takarmány felvételéhez nincsenek hozzászóka, egy a takarmány jó részét nem eszik meg s így elégtelen tápanyag a szervezetbe be nem kerülhet s természetesen a vört síker is elmarad.

Ezen azért ismételt összeállítás is készíttetik, amely ha kérdéstevő viszonyainak nagyobb megfelelne, aszerint esztelen. Etendő volna 1000 kg. ébóra a I. időszakban: sörtörköly 20 kg., bevermet csalmadé 20 kg., II. oszt. réti széna 15 kg., zabpocáca 2 kg., kukoricadart 6 kg., tökmagpocáca 1/2 kg. Ezen összeállításban 28,628 szárazanyag, 2,470 fehérjét, 14,441 szénhydrát és 0,779 szir foglaltat 1:6:8 tápanyag mellett.

II. időszak: sörtörköly 25 kg., bevermet csalmadé 20 kg., II. oszt. réti széna 12 kg., kukoricadart 8 kg., tökmagpocáca 1/4 kg. Tartalmaz 27,520 szárazanyagot, 2,895 fehérjét, 14,582 szénhydrátot és 0,892 szir 1:6:2 tápanyag mellett.

III. időszak: sörtörköly 20 kg., bevermet csalmadé 20 kg., II. oszt. réti széna 12 kg., kukoricadart 6 1/2 kg., tökmagpocáca 3/4 kg. Tartalmaz 27,520 szárazanyagot, 2,895 fehérjét, 14,582 szénhydrátot és 0,892 szir 1:6:2 tápanyag mellett.

Ezen takarmányösszeállításokban a szénhydrát-szükségletet a nagymennyiségű kukoricadart adagolásával teljesen fedezve van; a takarmánykeverékek zsirtartalma ugyan nagyobb a rendesnél, de ez tekintettel éppen a tengeri

magas adagúra, — minthogy a tengeri tar-
talmas aránylag leg többérsit, e nem kerül-
hető. Valószínű, hogy ezen takarmányozás
drágábbnak fog bizonyulni, mint az előbbi,
máskéféle összehállást azonban ezen takar-
mányokból készíteni nem lehet. A bi. purgonya,
répa, esetleg szeszgyári mosók vagy más
szeszgyárból származó takarmányok könnyen be-
válna szereshető, vagy rendelkezésre állana,
vagy a takarmányozás rögtön olcsóbbá válnék,
minthogy az aránylag drága kukoricából elég
sokat nem kellene számitásba venni.

A sörörköly, ha máskülönbön jó minő-
ségű, a jeltett árban vásárolva drágának nem
mondható. Öngazdálkodásra egyébként könnyen be-
számitandó tápanyagtartalma és árval. A marha-
hizlaltásnál a jeltett ár mellett vásárolva kell,
hogy kifussza magát.

J. G.

Munkás-igazolványok. (Félelet a 155. sz.
kérdésre). A munkaadók és mezőgazdasági
munkások közötti foglajviszony szabályozásról
szóló 1898. évi II. tcz. értelmében, az évi március
hó 1-én történt életbe léptető meg-
kötött artatási munka-szerződés, — mint ezt
a „Köztelek” folyó évi március hó 9-én
megjelent 20-ik számában már közöltém, —
csak azon esetben érvényesek és az azokból
származó vitás kérdések kioldásához köny-
ven a határozmányait szerint csak
azon esetben hirdattak el, ha ezen előbb
megkötött szerződések, az 1876. évi XIII. tcz.
85. §-ában foglaltaknak — vagyis, hogy az
írásban megkötött szerződések, a megkötés
helyének Kéziségi bíróság, vagy ennek helyette-
sével szabályozottan léltomoztatnak, — meg-
felelnek.

Ha tehát kérdést tesz, ezen követelmé-
nyeknek, a szerződések megkötése alkalmával
eleget tett, vagy szerződése, az új törvény
értelmében is érvényesek lesznek.

Más ebirdást nil ennek azonban a munka-
joggyek. Ezen munkajoggyek kiáltása és meg-
szerzése az említett új törvény értelmében
kötelező nem lévén, azok megszerzése, miután
felelőseknek, kérdéstétele által annál is inkább
mellőzhető, mivel a munkajoggyek bírtoka munka-
kásait az igazolványok megszerzésének kötele-
zettségé aól nem mentesül, hanem miután
az eddigi munkajoggyek igazolványokat nem
pótolhatják, — munkásai az előigazolványokat
ennek dacára is megszerzeni tartoznak. Erre
nézve, tehát közömbös és nem tesz külön-
séget az, vajjon állítottak-e ki ilyen ugynevez-
zett munkajoggyek vagy nem?

A munkás-igazolványokat, az erre jogosi-
tított községi előjárások által is, mely igazolvá-
ny első példányának kiállítását, az ottani
községben állandó lak helyvel bírő munkástól
meg nem tagadtatja, kivéve azon egy esetet,
ha az igazolvány, a községi előjáróság —
készíthetlyében nem bocsátható rendelkezé-
sére, mely esetben a községi előjáróság
jelenlétekezésének igazolásul, bizonyítványt
(deiglenes igazolvány) kiállítását kérheti, mely
nérvénye azonban csak legkésőbb f. évi
november hó 1-ig terjedhet.

Ezen munkás-igazolványok rendeltetését
az képezi, hogy azokban a munkás által
elvárt munkás-szerződésnek a kötelezőség-
vesztésére, a szerződés felbontására stb.
vonatkozó összes adatok, bejegyzés által kel-
lőképpen nyilvántartassanak, mely czéla azok-
ban megfelelő rovatok lapok foglaltaknak.

Mindezeknél fogva szükségesnek tartom,
hogy kérdéstétele az igazolványok megszerzését,
munkásnak a munkajoggyek kötelezőség-
tegye, sőt amennyiben ez lehetséges, hozzá
tudomására azon községi előjáróságának, mely
szerződéseit láttaozta — azt, hogy odaváló
munkásai, igazolványuk kiállításra és átvetéle
előtt, véle olyan munka-szerződést kötöttek,
mely csak az igazolványok kiállatle után lesz
teljesítendő, hogy ezáltal örömlény az igazolvá-
nyába már bejegyezhető legyen.

Egyébként meggyezem, hogy ezen munkás-
igazolványok megszerzése, amennyiben azok

kiállítását az előjáróság díjat nem szedhet,
a munkásokra nézve nehézséggel nem jár.

C. S. P. dr.

Fahamu alkalmazása és trágyaérettek.
(Félelet a 156. sz. kérdésre.) A fahamu jelen-
teknő mennyiségű mezret tartalmaz, miután
pedig a másé a korhadásban levő anyagok fel-
bomlását előmozdítja, ezért az iszálótrágya
bomlását is elősegíti, ha a korhadó anyagok
tényezői megvannak. A korhadás végterméke
szénas, víz, ammóniak és hamu, tehát a fa-
hamu felhőltetés az iszálótrágya bomlását
tényleg előmozdítja, ebből azonban csak
akkor származik kár, ha az iszálótrágya hoz-
szozó ideig maradjik állászatlan, mert az
alászártott trágyából fejlődő ammóniak a
talaj kelleti és lassankint salétomsavvá alakul
át a mit a növény táplálékul használ fel.
Veszendőbe tehát ez esetben az ammóniak
nem megy, csak hogy a trágya hatása érely-
esebb, de rövidből ideig tartó lesz. A mésznek
a mondotott tulajdonsága dacára, mégis aján-
lom ajánljuk, hogy a trágyatelenget levő trágya
rétegeknit mészzel vagy márgával meghint-
tessek, hogy a nitrogénfaló bacillusok élet-
működését csöktesse. Ez esetben azonban
nem szabad elmulasztani a trágyának lehető
tökéltes leporosítását, kiképzés az ammónia-
képződést fogja előmozdítani.

A legelőre a fahamu bizonyára igen ked-
vező hatást fog gyakorolni, hogy megtérli-e a
ráfordított költséget, az attól függ, hogy mibe
kerül a hamu. A hamuval meghintett legelőt
cselezéssel lesz azonban megfogosolni.

C. S.

Szalmakötőfőnökök. (Félelet a 157. sz.
kérdésre). Kéziszeközök szalmakötőfőnöksára
nincsenek alkalmazásban. A szalmakötőfőnö-
kök közül nálunk kettőt ismerek s pedig a
Peterson rendezőt, melyt Clayton et Schutt-
leworth árusít 205 forintért. Budapestén a
Siedersleben-féle, melyt Siedersleben et Co.
árusít Bornburgban (Németország). Mindkét
szalmakötőfőnögp a „Köztelek” hasábján
már több ízben lévén ismertetve, jelenleg csak
röviden tárgyaljuk őket.

A Peterson-rendező szalmakötőfő-
nökök szerkezete kettős, metélő-váru, melyen a
szalmát két csavár keresztet kötik, megso-
dorra. A két kötel és sodrott szalmakötél a
csöveken kívül öszfeszottak és felvezetve a
mielőzra, mely felcsavarja az elkészült kötelet.
Mindhárom működését a gének fogaskerek
átétele, toló- és sodró-génekek végzik, melyeket
a gép foggattyújának mozgásával, illetve for-
gattalással hoznak működésbe.

A gép kezeléséhez 3 ember szükséges,
aki hajtja a gépet, és kettő, aki eteti.
Munkaadóikor eleinte szupszalmát kell az
etető-váruhoz tolni s utána jöhet bármíno
a cséplőgépbl kikerült rozsa-vagy buzacszalmá.
A szalmát felcsavárítás előtt vízbe kell ártani
vagy legalább is megocsiolni, hogy könnyebben
hajogjon. E géppel óránként kedvező viszonyok
közé mintegy 150 méter szalmakötél lehet
fogni.

A Siedersleben féle szalmakötőfőnök inkább
csak lévekötelés készítésére való. Ez ugyan-
csak kettős etető-váruval, sodrott kötelet készí-
tül 150—2 méter hosszúságban s rajta
levő metszőkészlék a kötelet így hosszú dar-
abokban elmettsi. A gépen azonbanvil számláló-
készülék is van, mely jelzi az elkészített köte-
lek számát. A kész kötelek a gépen levő trá-
gya hullanak le.

Mindezekről részletesen felvilágosítást
adhatnak fentvezetők gyárosok.

A csomagszólarú való szalmakötőfőnök a
Peterson-féle rendezői szalmakötőfőnöppel
lehet tenni. I. S. P.
A tüzsi ismertetőjelel. (Félelet a 158.
kérdésre.) A tüzsi felismeréséhez a
mennetben a barnás-feketes, a szert világo-
sabb vagy sötétebb, a mint ez a bomlás kö-
zömböz stádiumában van, továbbá könyűse-
géről, vagyis hogy fajsúlyja csekély, vagyis

ha egy darabot vesszünk belőle és kiszárítva
tűrbe tesszük, az ott olg.

Tengerikapó gép. (Félelet a 159. kér-
désre.) Új a tengeri, valamint egyáltalán
nem kasszanóvony művelésére az egykoros fo-
gatos kasszalógépek közül legalkalmasabbnak
bizonyult eddig a „Planet jr.” kasszáló. Ez
könnyen állítható különböző sortírókora, erős,
szilárd szerkezete miatt kemény, köztöl föld-
ben is jó munkát végez. Különböző kapasz-
relvényei segítségével vagy sarabolásra, mint mé-
lyebb kapásra, valamint töltetésre is hasz-
nálható. Huzására egy közpészerű is le-
göndö. I. S. P.

Úszó háló trágyázásra szuperfogattal.
(Félelet a 160. sz. kérdésre.) A szuperfogattal
elhűltetés az őzi buzára tavasszal egy-
általában nem lehet ajánlani, mert a foszfor-
savat a talaj abszorbiálja, ha a felületre hirtelen
kijön, akkor a legelső réteg, vagyis amintyünk
csak kevés gyöker van és amely leg hamarabb
kiszárad, fogja a foszfor-savat lekötöni a talaj
a rétege alól a gyökérzet zöme van, nagyon
kevés jut be. A tapasztalat azt bizonyítja,
hogy a foszfortrágyának alászántása előnyö-
sebb a beboronálással, már pedig a vetés
előtt csak jobban beboronálható, mint ha a
kibélt vetésbe szójuk s azt megboronoljuk.
Sokkal előnyösebb lesz a megvárás és a por-
foszfátot jóval őszig a magtárban hagyni és az
őszivetés előtt szórni el, a így legalább a jövő
évi termés veszi hasznát. A hengerezés semmit
se használja, ellenben ártana a buzának, mert
tudvalező dolog, hogy csak az új őszivést
kell meghengerezni, amelyet a fagy feloszt,
de amit a sodró-jól meggyökerezesített, a meg-
kell boronálni, mert különben a hengerek
többet ártunk, mint használunk. Cs. S.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:	Olad
Az OMGE közlényei: Gazdasági tanulmányok Oroszországra. — Meghívó. — Tavaszi állat- vásárok szervezése. — Értés. — 447	
Gyümölcsstermelés és kertészeti-biztosítóg Oléca. — 448	
A földbírtok és tehermentesítés. B. B. — 447	
Növénytermelés.	
Hogyan munkáljuk nálunk a cukorrépát. Horvát J. 440	
Állattenyésztés.	
Rackajuhoknak frizkolások való keresztészése.	
R. Kocsický Jenő. — 450	
Különlégi szemle. — 450	
Irodalom.	
Vizink tanulmányozása. Krenács Pétercz. — 451	
Évelészekrénny. — 452	
— 453	
Kereskeletlen, tüzse. — 452	
Budapesti gabonafüzse. — Szieszlet. — A köp- poni vásárcsarnok árújezésére a nagyban (en- gros) eladott dielmizsok árval. — Állatvá- sárok Budapesti szaromárvásárá. — Bécsi vágómarhavasár. — Bécsi szaromárvásár. — Bécsi sertésvásár. — Bécsi juhvásár. — Párisi juhvásár. — 450	
Szerkesztői üzenetek. — 450	

Meghívás. A földművelésügyi miniszter Kocsis
Géza nádasi lakodt Abau-Torna vármegye füzeti
járására nézve az állandó gazdasági tudósítói listára
hívta meg.

Hatalozás. Hallerleői gróf Haller Jenő,
v. b. t. t. az OMGE. föl alapító tagja, és
17-én, életének 55. évében Balázskötén
meghalt.

Bejelentések a XV. tnyészállatvásárra.
A f. hó 25., 26. és 27-én a Tattersall istállóiban
rendezőző díjazással egybekötött állat-
vásárok a következők jelentettek be állatokat:
Sárosvamarkai: gróf Apponyi Géza, Hőgyész,
10 darab szimmenth, 16 darab és 18 darab
és füzse. Ördödy Pál, Budapest, 5 darab sim-
menthali bikát. Öv. gróf Csármay Ignác N.
Szécsény, 5 db inthali bikát. Lovag Bieder-
mann Rezső, Szombat, 4 darab simmenthali

bikát, 8 db üszőt. *Alsóhi főhercegi uradalom:* 10 db szimmenthal, 1 db inthall bikát és 12 db inthall üszőt. *Körményi Porosz, 10 db magyar bikát. Wolf testvérek, Várpalota, 8 db szimmenthal bikát. Blaskovich István, 2 darab magyar bikát. Krajcsovics Ferenc, Rákospala, 2 darab barni tehenet, 1 üszőt. Dóry Vilmos, F-Leperd, 12 db szimmenthal bikát. Özv. báró Jenessy Jánosé, F-Hídvár, 7 szimmenthal bikát és 9 db tehenet. Köhn Samu, és Jönsé, Budapest, 10 db bonyhádi tehenet. Lyka István, Pta-Rács-Szt-Miklós, 1 db szimmenthal bikát és 10 db tehenet. Neller Ádám, Murga, 4 db bonyhádi tehenet. Neuberger M. és fia, Budapest, 10 db bonyhádi tehenet. Pék Ösváld, Budapest, 6 darab szimmenthal, 4 db aligat. Lovas József, Budapest, 5 darab pintagyi tehenet. Ugron Gábor, Budapest, 3 db montafini bikát. *Juhok:* Özv. Skablics Sándorné, Z-Szent-Mihály, 4 db ramboullit kost, 5 db anyát. Herberstein Zsigmond gróf, Strélek, 31 darab ramboullit kost. Gróf Berchthold Lipótné, L-Szénaás, 17 db finom gyapjas merinó kost és 6 db anyát. Lovas József, Pannonnán Rezső, Szentegyház, 10 db Hampshire-Down kost. Gróf Herberstein József, Lihobovitz, 18 db Oxfordshire-down kost. Gr. Károlyi Imre. Cs-Mágyos, 14 db finom gyapjas merinó kost, 6 db anyát. Gróf Szechenyi Gyula. Marczall, 9 db merinó ektoral negretti kost és 10 db anyát. Dóry Vilmos, F-Leperd, 8 db ektoral negretti kost, 6 darab anyát. Báro Drasche Richárd, Tolna, 25 darab ramboullit kost, 10 darab anyát. Esterházy László gróf, Sárosd, 10 db ektoral-negretti kost és 4 db anyát. *Königsvarter* Herman br., Csaba-Csüd, 22 db hazai fests kost. *Serfát:* Graf János, Poroszló, 20 db hazai kondor kanta. *Melner* Gyula, Laczháza, 6 db h. kondor kanta. *Kornelien testvérek* 20 db h. kondor kanta, 10 darab kocaát. *Gyémánt Mihály,* 10 db mangalicza kanta. *Königsvarter* Herman br., Kis Szántó, 10 db kondor kanta. *Pék Ösváld,* Budapest, 3 darab poland-china kanta. *Gépjártók és gépjártókészítők* az alábbiakhoz gyárosok jelentettek be: *Robey & Comp. Fairbanks* mérleg- és gépgyár. *Graepel* Hugó, *Magyar tüzeg- és műtrágyagyár,* Magyar Államvasutak gépgyára, *Schenker C. és fia,* *Schottla Ernő, Geytner* és *Rausch, Fischer J., Fuchs G., Fuchs* Herman, *Szalman* és *Tsa, Separator* részv. társaság.*

Az autonóm vámtarifai előkészítés. Mint értesülünk, a kereskedelmi minisztérium a magyar autonóm vámtarifai szerkesztésével már elkészült. A tarifa megküldésével a vámtarifákat, amelyek csaknem kizárólag mezőgazdasági termékekre állítanak fel; védvámokat az iparozók javára és végül finansz-vámokat a gyarmatúrtak és luxus-cikkikre. Ezt a nagy terjedelmű munkát fogják előszörban amaz akadé elterjesztelni, melyet a kereskedelmi miniszter már hónap hója elejére összehívni szándékozik. Meghívják az ankébe a mezőgazdaság, kereskedelem és pénzügy minisztereket, továbbá a fontosabb közgazdasági testületeket. Az ankét tanácsközművel teljes nyilvánossággal fognak lefolytatni, úgy hogy nemcsak előkészíthetik a parlament tárgyalásait, hanem a közvéleménynek is fölvilágosítottással fognak szolgálni.

Gyümölcsfák és csemefák kiosztása. Darányi miniszter a napokban hagyta helyben az idei gyümölcseseget kiosztási tervvel, amelynek értelmében a tavasszal nem kevesebb mint 249,144 db ottott gyümölcsfa és 1,315,830 gyümölcseseget lesz az ország minden részén váltás és nemzetiségi költéséggel nélkül — a négy között kiosztva és elosztván. Az előző évi mellett kiosztás alá került még 963,309 gazdasági fa és csemé, valamint a korábbi előmozdításra végett 478,000 nemes fajú füzügvány. A gyümölcseseztési miniszteri bizottság utján kiáltványonoztatott 102,357 db nemes előmozdítás. Ezenkívül mérésékként, az állami faiskolából előadott gyümölcsfaokról a számszó megvalahadja a szárazter. Gyümölcseseget kértve az évtén majdnem kétezer csemefát, egylet,

szövegeteket, leléksé, tanító, valamint 1—4 holdas parasztagazda folyomódott a miniszterhez és az államkassza felé. A földművelésügyi igazolva volt, mindegyik kapott a vidékére leg-ajánlatból fajtaköbül nemes gyümölcsfát, vagy csemefét. El lehet mondani, hogy Mármaros, Bereg legszababk partjától le a román, serey és stájer határszéléig alig van vidék, amely nemes gyümölcsfát a tavasszal nem ültetne.

Az aukciók. A londoni aukción, mely f. hó 15-én nyílt meg, finom merinógyapjú rendkívül élénk keresletben részesült. Már az aukció első napján is 5%-al magabab volt ezen minőségnek ára, mint az előző januári aukción, de azóta a kereslet különösen Franciaország részéről folyó nyelvekeltet és az emelkedés már 10%-ot tesz ki. Ezen tények mutatják, mennyire kívánatos az, hogy a gazdák, ne kössék le természetvényeket már őszkor, mikor az árak az árúletet menetének természeténél fogva rendszerint a legnyomottabbak, hanem várják meg inkább a gyapjú el-készültét és adják azt az ugyanazon az úton, ahogy az Londonban, Antwerpenben, Berlinben, szóval a gyapjúforgalomban nagy gőzpontján történik, t. i. aukción. Az aukciók a fogyasztók azon kizárólagos nagy versenyző helyei, ahol az üzlet minden áramlata teljes érvényeséggel juthat, miért is vanak nemzetei már magyarázatra is veszik őket intézmény és nagybörzést igen kedvező tapasztalatokra keltet szert. De annál inkább mintegy kötelességre a kisebb termelőknek is, hogy ily drága természetvényének jó értékesítéséről gondoskodják, miért is gazdánk figyelmét úgy felhívjuk a budapesti gyapjúaukciók intézményének igénybevevőire.

Vasuti árnyékszékék tüzeberendezéssel. Gazdaközönségünk közelebről érinné érdekes újítást léptetett a m. kir. államvasutak igazgatósága életbe. Ugyanis a Budapest-Bruck és Budapest-zimonyi fővonalak összes állomásai árnyékszékkel tüzeberendezéssel látottak. Az összegyűlésem és jó trágyát kénező tüzeberendezést a berendezést eszközö Magyar tüzeg- és műtrágyagyár részvénytársaság értekesíti. Csak helyeslehetjük a m. kir. államvasutak igazgatóságának ezen eljárását, melyet az emberi túllék földfogzásánál mint utórré szorjapól és a berendezést hoznak mentén lakó gazdaközönség részére ezen jó minőségű trágya kedvező feltételek mellett való beszerzését lehetővé teszi.

Deiglenes marharakodó állomás engedélyezése. A földművelésügyi miniszter a m. kir. államvasutak Budapesti kéleti pályaudvar állomásán az országos Magyar Gazdasági Egyesület által f. évi március 25., 28. és 27-én rendezendő rendezésvállalatrás tartamára f. évi március hó 22-től kezdődőleg ugyan-ézen hó 28-ig bezárólag vasuti marharakodó állomás engedélyezte.

Marharakodó állomás engedélyezése és besztényezése. A földművelésügyi miniszter a torontai h. é. vasut vonalán Torontál vármegye területén fekvő Fény állomást marharakodó állomásul engedélyezte, az ugyanazon vasut vonalán szintén Torontál vármegye területén fekvő Pusztá-Kendares állomást pedig mint marharakodó állomás besztényezte.

Állatkivétel tilalom. A ragadós tüdőlobnak jelenlegi elterjedéséhez mérten és a német kormány által közzétett kimutatás szerint, a szarvasmarhákban Németországban való levité, a ragadós tüdőlob esetleges behurcolásának veszélye miatt az ittözesert. Po. sony vármegyébe tilos. Oly törvényhatóság területén, melynek területén csak egy kúszósejten a ragadós tüdőlob megálapított, vagy uralkodik, arról a szakértők a nekik teneténél megküldött „Földművelési Értesítő”-ből mindig hírdetve tájékoztatást mérhetünk, szarvasmarhát Németországba szállítani felelőtlenül tilos, a terület névelé arra, hogy az állat törvényhatóságára a német kormány által időnkint közzétett kimutatása fejeztetett-e.

Említsre méltó eredmény értelet el utóbbi időben „Carbolinum Patent Avenarius” fákonzerrató olajjal, melyről e lapokban már többször említés történt.

Egy kerítéshez alkalmazott fenyőfadarab fenyőkérdő kildtét be, melynek egyik része a földbe volt ásva, a másik része künn állott. Flutóságilag igazolt lében szerint a fadarab fenti Carbolinummal befestve ezéllőt 18 évvel ástott be, és most teljesen épen szedett ki.

Ajánlatos tehát mindama faemléket, melyek akár szabadban, akár a föld alatt az időjárás és a föld nedvességének befolyása alatt vannak Carbolinum (Patent Avenarius)al befesteni. Miután igen sok Carbolinum forgó a kereskedésben, azelőtt is a teljes című „Carbolinum Patent Avenarius”-ra figyelni.

R. Avenarius Carbolinum gyára Amstertentben (Iroda Bécs III.) késznek nyilatkozott, hogy az érdeklődőknek a fennemelt fenyőképet megküldi.

GÖZGÉPEK tovotte

zsiradék kal
való kenésé egyenlő
60% olaj megtakarítással.

Kenőszelencék tovtotte
zsiradékok használatára
vasból és fémbl legolcsóbban
beszerzethetők

SCHOTTOLA

ERNÖNÉL

BUDAPEST,

Fonciere palota.

Teljes felszerelési ajánlattal és mintákkal készséggel szolgálunk.

Tovotte keones!

Szuperfoszfát chilitalérom

kénsavas-káli
kénsavas-magyon

és egyéb műtrágyaféleket, továbbá

Ia nézgalicz

98-99%

jegyezekben és örölve valamint egyéb
permetező anyagokat

legutányosabban ajánl a

„HUNGÁRIA”

műtrágya, kénsav és vegyi ipar
részvénytársaság

Budapestben, Váci körút 21.

Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII. József-körút 8.

Alakult 1894. évtől. Alnölk: CSÁVOSY BÉLA.

Elnöki: TELEKI GÉZA gróf. Igazgatója: LUKÁCS.
 ANDRÁSSY GÉZA gróf. BELANOVICS SÁNDOR. DESZKÉFFY ARÉNY. PÖSPÖKY EMIL.
 RUDNÉK GYULA. SZENTIRÁDY KÁLMÁN. SZILÁGYI ZOLTÁN. SZÓVÁI ZSIGMOND.
 TELEKI SÁNDOR gróf.
 Vezetőigazgató: SZÓVÁI ZSIGMOND.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR KÖLESÖNÖS BIZTOSÍTÓ SZÖVETKEZET a gazdálkodás általános elismerése szíriai híven megfogadta a következőkben: fejleszteni a reformokat, melyek a gazdálkodás érdekében állnak és a kölesönösök gyors és hatékony kiegészítésével a tevék teljes melegegését vivni ki.

Épület és általán (pauschal) biztosításnál rendkívül mérsékelt díjjal teljes megakarítást tesz lehetővé; a szövetkezet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári költséggel; — minden más illeték kizárásával.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték nagyságára — a fizika díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kiszárad, ha huszan egyszerű, egy csoportban, de külön-külön ajánlattal természetük biztosítják, 10% engedményben részesülnek.
 Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapest, (József-körút 8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek. 5024

Magyar

Fenyőmag Pergető Intézet

Faragó Béla, ZALA EGERSEK.

Külfelére díjazott, arany, ezüstéremmel. Ajánl mindennemű

legmagasabb csiraképeségű

Erdészeti magvakat,

a melyekről a budapesti kir. állami nagyüzemű állomás leletei alapján teljes szavatosságot vállal.

Arjegyzzék és számos erdészeti hatóság elismerő nyilatkozata ingyen és díjazottan.

HIRDETÉSEK

felvetetnek a kindóhivatalban **BUDAPEST,** 1101-ut 25-éik szám.

Egy és több vasu egytetemes aczéleklém és
talajmivelő eszközeim

olcsó ár, elsőrendű minőség és célszerű szerkezetüknel fogva országszerte legjobb hírnévnek és kelendőségnek örvendenek, minél fogva gyártmányaimra a t. gazdálkodásosság figyelmét felhívom.

Arjegyzzékekkel és árajánlattal szívesen szolgálók.

Bächer Rudolf

cs. és kir. kizárólagos ekegyára

Budapest, VI. ker., Nagymező-utcza 68.

Magyarországi vezérképviselő: **Szücs Zsigmond.**

„Unicum Drill”

egytetemes sorhivatógép sokoldalú használhatóságánál, célszerű szerkezeténél fogva egész Európában

a legjobb hírnévnek és

legnagyobb kelendőségnek

örvend, minélfogva az összes eddigi-vetőgépek között az

első helyet foglalja el.

Arjegyzzék és bővebb felvilágosítással készséggel szolgál:

Melichar Ferencz

cs. és kir. szabadalmazott kizárólagos vetőgépgyára

Budapest, VI. ker., Nagymező-utcza 68.

Megpróbálás vagy más gyártmányival való összehasonlítás végett gyártmányaimat a t. gazdálkodásosság figyelmébe ajánlom.

Egyedüli speciális idegkötő asztali foglalkozó gyár az Osztrák-Magyar monarchiában.
 Egyedüli kizárólagos sorhivatógépekkel foglalkozó gyár az Osztrák-Magyar monarchiában.

Itt a tavasz.

A minden irányban meginduló gazdasági munkálatok magukkal hozzák a mezőgazda közönség számtalan szükségletét. E szükségletek beszerzése, vagy az esetleg meglévő készletek értékesítése a legkönnyebben, legolcsóbban és legbiztosabban

a KÖZTELEK kishirdetése

által eszközölhető.

A hirdetés okvetlen eredményes:

tenyészállatok,
lovak, ökrök és egyéb haszonállatok,
használt gépek és eszközök, hordók,
takarmány-készletek.

Vetőmagvak, különösen lóhere, tavaszi vasa, ten-
geri, bükköny- és borsófeleségek, köles, mohar,
czirok, répa, bab, lenese stb. stb.

Kerti termények: gyümölcs-, dísz- és egyéb
haszonfák, spárga-gyökér, zöldség-magvak és
gyökök,
szőlővessző,
bármiféle czikk vagy eszköz eladása és véte-
lénéli, mely a tavaszi munkálatoknál szükségesletik.
Továbbá
földbirtokok el- és bérbé adása, vétele

minden közvetítési díj nélkül eszközölhető a

„KÖZTELEK“ kishirdetéseivel.

Eelhívjuk tehát a t. gazdaközönséget, hogy az üzleti előnyt, amelyet a

minden héten kétszer 6400 példányban

megjelenő elsőrendű lap olcsó hirdetési rovata nyújt, használja fel saját előnyére, s a hol lehet, kimélje meg a mindig méregdrága közvetítést.

Tanuljunk e téren is a külföldi gazdáktól.

Hazafias tisztelettel a „KÖZTELEK“ kiadóhivatala.

ELADÓ

egy még kovássá használt 8 lőerejű

5533

cséplőgarnitúra,

a nagy. kir. államoszatok gyártmányú, kitűnő jó karban. Bővebb értesítéssel szolgál

HIRSCHMANN SANDOR CSAKTORNYA.

T. Cz.

A Deering-féle amerikai gyártmányú arató-gépek és fűkaszó-gépek nemcsak a külföldön részesültek elsőrendű kiténtetéseken, hanem legutóbb hazánkban a mezőhegyesi nemzetközi aratógépversenyen is mindannyia kiténtetés és elismerésben részesült. Nevezetesen első díjjal

nagy aranyéremmel

a Pony-képekő aratógép lett kiténtetve.

Ezen gépek mielőbbi megrendelését, hogy azok kellő időben szállíthatók legyenek, nagyon melegen ajánlom.

A szállított gépekről pedig a legmesszebbmenő garanciákat vállalok.

Kiténő tisztelettel

Propper Samu

Budapest, Váci-körút 52.

mint a Deering-gyár kizárólagos képviselője.

Pályázat

szőlőkaró szállításra.

Alulirt igazgatóság 80,000 darab hasított keményfa szőlőkaró szállítására pályázatot hirdet.

A karók méretei: hosszúság 155—160, szélesség 4-0, vastagság a szélesebb oldalon 4-5, az élen 1-5 centimeter.

Pályázók felhívtnak, hogy 10 darab minta karónak saját költségükön való beküldése mellett, ajánlataikat tegyék meg.

5881

A jászberényi m. kir. földmives iskola igazgatósága.

Szőlővessző eladás.

Immáris talajon termelt, peronosporra mentes, teljesen kibérelt, lövészköz fajlagos szőlővessző eladás.

1000-re à 5 ft.

Mécsésbőr ...
Olasz riesling ...
Tramini ...
Zöld sylványi ...
Zierpfandler ...
Slankamenka ...
Vörös dinka ...
Kadarka ezre 4 ft.

Vessző hossza 50—60 cm., vastagsága 6—12 mm. Csomagolás nagyobb megrendeléseknél ingyen, különben önköltségen, u. i. eladó, 1 éves kiténő minőségű spárgagyökér „Triumph” von Brunnshweig 1000-re 8 ft és spárgamag kilója 12 ft. Megrendelésnél a vételért 25 százaléka előre beküldendő.

Szőlőintézőség

Ráczegresen, u. p. és v. á. SIMONTORNYA.

Wieschnitzky & Clauser's Nachf.

magkereskedés és termelés

Wien, I., Walfischgasse 8.

**Mindennemű gazdasági magvak,
Bécsi főzelek- és virágmagvak
elsődrendű beszerzési forrása.**

Főbb cikkek:

stryiai vöröshere, provencei linczerna, fűmagvak,
röpamagvak, zöld- és száraz-takarmánymagvak.

Árjegyzék ingyen.

5244

PÁLYÁZAT.

A szatmármezei gazdasági egyesület

TITKÁRI ÁLLÁSRA

ezennel pályázatot hirdet.

Az állás javadalmazása 1200 forint, azaz Egyezerkeresztász forint; köteles a **titkár állandóan Szatmáron lnikni.**Megjévanatuk: a magyar óvári gazdasági akadémiá vagy valamely hazai gazdasági tanintézet végbizonnyítványa, **nehány évi gyakorlat, s esetleges irodalmi működés igazolása.**A választás egyelőre egy évi próbaidőre történik. Az állás **lehetőleg július 1-én foglalandó el.**Pályázni szándékozók felhívattak, hogy hiteles okmányokkal felszerelt kérvényeiket **április hó 30-ig az egyesület elnökségéhez Szatmáron küldjék be.**

Bővebb felvilágosítással az egyesület levélbeli megkeresésökre is szolgált.

Bárá VÉCSEY JÓZSEF.

a szatmármezei gazdasági egyesület titkára.

5561

**Mc CORMICK
ARATÓ GÉPEK**a legjobbak a világon,
kévekötkök és marokrakók;Mc Cormick fűkaszítók, vésedő gépekkel
késztől-készletek, szénagrények és
szénalorgók argentinában és
amerikában.**MÜLLER és WEISZ**
1840-1880
BUDAPESTEN, V., Váci-körút 76. sz.

KEVEKÖTŐ ARATÓGÉPEK

BUDAPESTEN, V., Váci-körút 76. sz.

Nagy loárverés.Folyó évi április hó 17-én vasárnap reggel 9 óra-
kor Orosházán a gróf Károlyi-féle Tisza-Tarjáni, Nagy-
szénási és Mágoosi ménesekből és gróf Berthold-féle
Árpádalmi ménesből származó mintegy**35 db 4 éves angol félvér****csifó**nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz
fizetés mellett el fog adni. A lovak 3 hónap óta
lovagoltatnak. Felvilágosítást nyújt a**ménés intézőség Csongrád-Mágocon.****Eladó szőlővesszők.**A **mozsgói uradalomban** 200 ezer I. r.
fásajtásra igen alkalmas, egészséges, kitün-
ően beérett s 200 ezer II. r. sima riparia
portalis vessző**ELADÓ.**

A vesszők még a tőkén vannak.

1000 drb I. r. ára 10 forint; 1000 drb II. r. 5 forint
becsmagolva és Szigetvár vasúti állomásra szállítva.

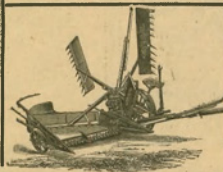
Megrendelések

2933

ODERSZKY LAJOS

urad. intéző urhoz

(Mozsgó-Szt-Miklós per Szigetvár) intézőnök.

ALBION fűkaszaló gépek,**ALBION marokrakó aratógépek,****HARRISON Mc. GREGOR & Co.**
angol gépgyárakból.melyek az összes hazai versenyeken kifizetésben részesültek,
legutóbb a turkevei gépversenyen **arany éremmel**
díjazottak, kaphatók**GRAEPEL HUGÓ gépgyárosnál,**

Budapest, V., Külső Váci-ut 46. szám.

5406

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Lapunk
bekötési
táblája

1 forint 36 krért

(portomentesen) kapható

kiadóhivatalunkban.

Működik az 18. évi 20. sz. törvény szerinti...

KIS HERDETESEK.

Csak megvásárolható a megalapított termény...

Csakis oly levelkre... melyek eltek... melyek eltek...

Kérők. Mindegyik, 18k valóságos... Készítők. Gárdai István... Gárdai István...

18 évi. Számviteli. Számviteli. Számviteli. Számviteli. Számviteli.

80magyar faj, Ház, nagy, nagy... Ház, nagy, nagy... Ház, nagy, nagy...

Hogy az ország... Földművelők... Földművelők... Földművelők...

Földművelők... Földművelők... Földművelők... Földművelők...

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Székesfehérvár... Székesfehérvár... Székesfehérvár... Székesfehérvár...

ÁLLATOK.

Tenyészetek. Tenyészetek. Tenyészetek. Tenyészetek...

VEGYESK.

10000 db... 10000 db... 10000 db... 10000 db...

HALDEK

Budapest, Károly-kört 9. 1898. évi... 1898. évi... 1898. évi...

„Szőlőművelés”

szőlőművelés... szőlőművelés... szőlőművelés... szőlőművelés...

ÁLLÁS KERESŐK.

Helyeztetni... Helyeztetni... Helyeztetni... Helyeztetni...

BASA JÓZSEF,

1898. évi... 1898. évi... 1898. évi... 1898. évi...

ALUSZTI Tengeri

1898. évi... 1898. évi... 1898. évi... 1898. évi...

Csomóbir

1898. évi... 1898. évi... 1898. évi... 1898. évi...

A Magyar

1898. évi... 1898. évi... 1898. évi... 1898. évi...

Állásnyitók

1898. évi... 1898. évi... 1898. évi... 1898. évi...

Tenyészetek

1898. évi... 1898. évi... 1898. évi... 1898. évi...

Gr. Tekei Árvéd

1898. évi... 1898. évi... 1898. évi... 1898. évi...

Törleszt. kölcsön

1898. évi... 1898. évi... 1898. évi... 1898. évi...

Földhírtokok

1898. évi... 1898. évi... 1898. évi... 1898. évi...

Gr. Tekei Árvéd

1898. évi... 1898. évi... 1898. évi... 1898. évi...

Klein és Spitzer

1898. évi... 1898. évi... 1898. évi... 1898. évi...

Gr. Tekei Árvéd

1898. évi... 1898. évi... 1898. évi... 1898. évi...

Gr. Tekei Árvéd

1898. évi... 1898. évi... 1898. évi... 1898. évi...

Gr. Tekei Árvéd

1898. évi... 1898. évi... 1898. évi... 1898. évi...

Gőzmivelés.

Nagyobb területek szántását gőzekével

hajásod vagy ottálalati; építgy
mélyrigolozást szőlő-telepítésekhez.

Érdeklődők kértnek, hogy alanti címemhez forduljanak.
gőzszántási vállalkozó

Wolff Ernő, Budapest-Kelenföld.

Manila kéveköto fonalat

bármely szerkezetű aratógépnél alkalmazható gombolyagokban

43 szörintért szállít a

SZEGEDI KENDERFONÓGYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
SZEBEDEN.

Ugyanott gazdasági kötélárak és valódi kenderzások legjobb minőségben olcsó árban kaphatók. 5497

Impregnált takarmány-répmag

Budapesten kizárólag csakis

Mauthner Ödön

magkereskedésében kapható.

Az impregnálási eljárás abból áll, hogy forró nedves levegő jelenlétében a répmag egy bizonyos időtartamra kénessavval és klorgázal érintkezik, tehát fertőtlenítve lesz, miáltal a répmag tapadó összes mikroorganizmák, csirgombák stb. teljesen és biztosan megöltenek.

Az impregnált répmag előnyei:

1. Csiraképessége sokkal magasabb mint a nem impregnálté.

2. 4—5 nappal előbb kel ki, mint az ugyanilyen viszonyok közt elvetett nem impregnált.

3. Csirázási és fejlődési erélye következtében 10 napos palántája oly erős, mint a nem impregnáltból származó 3 hetes.

4. Kedvezőtlen tavaszi időjárás esetén az impregnált 20—25 százalékkal nagyobb termést ad, mint ugyan csak kedvezőtlen tavaszi időjárásnál a nem impregnált.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

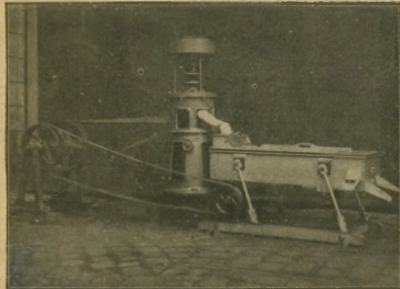

Thor. szőve.

MALOMIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

(Schweitzer rendszer.)

Budapest. VI. ker., Gyár-utca 48. szám alatt.

Szabadalmazott Schweitzer-féle malmaink a mezőgazdaság terén igen fontos újítást képeznek.

Ezen teljesen új szerkezetű, átjavított malmok egyaránt alkalmasak darálásra és simaőrlésre; a gazdaságban a malmokkal szükség szerint készíthető igen jó minőségű liszt és takarmánylara.

Ezen malmok a Ganz-féle és a Sangerhauseni gépgyárak által gyártatnak, míg az őrlőtárcák a világhírné Ganz-féle kéregöntvényből készíttetnek.

A gazdasági élet követelményeinek megfelelőleg ezen malmokat 5 különböző nagyságban hozzuk forgalomba locomobil, motor, járgány vagy kézhajtásra.

A Schweitzer-féle malmok rendkívüli előnyei a következők:

1. Csekély hajtóerő szükséglet.
2. Rendkívüli nagy munkaképesség.
3. Kétféle minőségű őrlemény.
4. Kiválóan tartós, javításra nem szoruló szerkezet
5. Igen egyszerű kezelés.

Ezen malmok beszerzését minden gazdának a legmelegebben ajánljuk.

Részletes leírással, árjegyzékkel és felvilágosításokkal szívesen szolgálunk.